

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit Gül** tarafından Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Abdullah Koç

HDP Ağrı Milletvekili

Ağrı Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan, Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna, üç gün önce ailelerine ve avukatlarına haber verilmeden sevk edilen mahpuslar; Sadık Taşdemir ve Vedat Anı, aileleriyle yaptıkları telefon görüşmesinde, Rize L Tipi Kapalı Cezaevine girişleri esnasında çıplak aramaya maruz kaldıklarını aktarmışlar. Söz konusu iddialara ilişkin gerekli incelemelerin başlatılması ve insan onurunu zedeleyen çıplak arama iddialarının ivedilikle aydınlatılması gerekmektedir.

2010 ile 2019 yılları arasında TİHV'e başvuran toplam 241 kişi gözaltında çıplak arama/soyma uygulamasına maruz kaldığını belirtmiştir. Ayrıca bu kişilerden 28'i vücut boşluklarında arama yapıldığını belirtmişlerdir. Bu veriler, gözaltına alma yönetmeliğinde çıplak aramaya yönelik bir düzenlemenin bulunmadığı da düşünüldüğünde söz konusu fiilin keyfi, yaygın bir uygulama ve sadece günümüzde değil uzun yıllardır var olan ciddi bir sorun olduğuna işaret etmektedir. İHD Dokümantasyon Merkezi ve Merkezi Hapishaneler Komisyonu tarafından tespit edilebildiği kadarıyla 2020 yılında ülke hapishanelerinde çıplak aramaya direndiği için fiziksel şiddete maruz kaldığı veya çıplak aramaya zorla maruz bırakıldığı iddia edilen kişi sayısı ise en az 174'tür.

Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 28. ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük 'ün 46. Maddelerine dayanmaktadır. Yönetmelik'in 28. Maddesine göre, makul şüphe bulunması durumunda aramanın, neden ve nasıl yapılacağının kişiye anlatılması ve aynı cinsiyetten görevliler tarafından, mümkün olan en kısa sürede bitirilmesi şartıyla yapılabileceği düzenlenmektedir. Buna göre, arama, kimsenin görmemesini ve bedene mümkün olduğunca dokunulmamasını sağlayarak ve kişinin utanma duygusunu en az ihlal edecek şekilde yapılmalıdır. Tüzük 'ün 46. Maddesinde ise, Yönetmelik'in 28. Maddesinde getirilen şartlar korunarak, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşyanın bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurumun en üst düzey amirinin gerekli görmesi halinde çıplak arama yapılabileceği düzenlenmektedir. Her iki maddede de arama yapılan kişinin arama süresince tamamen çıplak olamayacağına yer verilmektedir.

51753

Bu bağlamda;

1. Ağrı Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan, Rize L Tipi Kapalı Cezaevine üç gün önce ailelerine ve avukatlarına haber verilmeden sevk edilen; Sadık Taşdemir ve Vedat Anıği'nin çıplak aramaya maruz kaldıklarına ilişkin iddialar doğru mudur? Bakanlığınız, söz konusu iddialara ilişkin herhangi bir soruşturma veya kovuşturma başlatacak mıdır?
2. 2002/2021 yılları arasında çıplak arama ve gözetiminde işkence veya kötü muameleye ilişkin Bakanlığınıza yapılan başvuru sayısı kaçtır? İlgili kurumlarda açığa alınan veya soruşturmaya maruz kalan personel sayısı kaçtır? Bakanlığınız, çıplak aramanın ve kötü muamelenin önlenmesi amacıyla ne gibi önlemler almıştır? Bu önlemlerin uygulamada bir karşılığı var mıdır?
3. Ağrı Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan, Rize L Tipi Kapalı Cezaevine, sevkleri gerçekleşen mahpuslar; Sadık Taşdemir ve Vedat Anıği'nin ailelerine ve avukatlarına haber verilmeden sevk edilme gerekçeleri nedir? Söz konusu sevkler mevzuata uygun bir şekilde yapılmış mıdır?
4. 2010 ile 2019 yılları arasında TİHV'e başvuran toplam 241 kişinin gözetiminde çıplak arama/soyma uygulamasına maruz kaldığı bilinmekte midir? Çıplak aramadan dolayı hakları ihlal edilen mahpuslara ilişkin herhangi bir inceleme başlatılacak mıdır?
5. Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği'nin 28. ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük 'ün 46. Maddelerine dayanılarak yapılan aramaların tamamen çıplak şekilde yapılamayacağı yazıldığı halde mahpuslara zorla çıplak arama yapılmasının nedeni nedir?
6. 2002/2021 yılları arasında ülke hapisanelerinde çıplak aramaya direndiği için fiziksel şiddete maruz kalan veya çıplak aramaya zorla maruz bırakılan kişi sayısı kaçtır?